

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ЈУ ОШ „Десанка Максимовић“,
Трн, Доситејева 34,
тел.: 051 508 070, e-mail: os057@skolers.org
ЈИБ: 4401162220003, Организациони код: 057

НАСТАВА СРПСКОГ ЈЕЗИКА

СВРХА НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Сврха наставе српског језика у основној школи је омогућити ученицима да на одабраним темама стекну знање, способности, вјештине, ставове и вриједности као темељ за учење током читавога живота, што значи овладавање српским стандардним језиком на нивоу основнога образовања; развој језичких комуникацијских способности и вјештина, тј. развијање језичких способности у говорној и писаној употреби језика у свим функционалним стиливима; развијање литерарних способности, читалачких интереса и читалачке културе; развијање интереса и потреба за садржајима медијске културе; освјешћивање важности знања српског језика као општег културнога добра, у којем се очитује поштивање и љубав према језику српског народа, његове књижевности и културе те поштивање према српском као службеном језику у Републици Српској. Цјелокупна настава српског језика помаже ученицима у њиховом личном развоју те их, уз наставу осталих предмета, умногоме припрема за активно учествовање у друштву.

ВРЕДНОВАЊЕ У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА – је повремено провјеравање усвојености знања и вјештина одређеног подручја и садржаја, а темељи се на системском уочавању и потицању континуираног рада, нивоа усвојености ученикових знања и вјештина. Како би вредновање у настави српског језика било успјешно унапријед се дефинишу елементи, облици и начини вредновања у настави српског језика. Како појединци уче на властите начине, требали би и моћи показати шта могу и знају на начин њима примјерен. Како би врсно овладали српским стандардним језиком и имали прикладне језичке комуникацијске способности примјењују се различити облици праћења и провјеравања напретка. Процјењивање се по могућности проводи као саставни дио самога наставнога часа, а не као издвојени чин. Свака ученичка активност на часу пружа могућност установљавања напретка и вредновања, нарочито у подручју језичког изражавања. Важно је избјећи стресне ситуације испитивања и оцјењивања, па би се провјере знања требале што мање разликовати од редовних активности на часу. Нужно је већи нагласак ставити на позитивне аспекте напретка ученика и сваки напредак наградити на примјерен начин. Пожељна је непосредна повратна обавијест о оствареноме успјеху – то може бити усмена похвала, позитивни одговор изражен гестом или мимиком наставника и наравно, оцјена. За вредновање је важно и учениково залагање. Примјењују се различити критерији за ученике с развојним тешкоћама или даровите ученике у односу на друге ученике. Процјени ученика с посебним потребама ваља приступити с посебном пажњом те примијенити прилагођене критерије и

облике провјере знања. Дијелови провјере и врједновања су : провјера разумијевања слушаног текста и разумијевања писаних текстова, различите врсте говорних понављања (репродукције), говорна продукција, способност писања текстова (од краћих до дугих у домаћим и ,нарочито, школским задаћама), способност читања текстова различитих стилова. Усвојеност језичких структура и рјечника провјерава се и контролним задацима објективнога типа. Тежи се и поступном увођењу проматрања, оцјењивања и самооцјењивања ученика, као потицаја на размишљање о властитом учењу и напретку те развоју способности критичкога мишљења, самосталности и објективности у врједновању сопственог и туђега рада.

1. ЕЛЕМЕНТИ ВРЕДНОВАЊА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Елементи вредновања у настави српског језика су:

а) СРПСКИ ЈЕЗИК

б) КЊИЖЕВНОСТ

ц) ЛЕКТИРА

д) ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (УСМЕНА И ПИСМЕНА)

е)ЗАЛАГАЊЕ

СРПСКИ ЈЕЗИК (ГРАМАТИКА) обухвата усвојеност граматичког градива, тј. знања језичких закона, правила и норме. Елемент вредновања језика обухвата дакле: уочавање језичких законитости, обогаћивање рјечника, разумијевање језичких појава и појмова.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

У наставном подручју језичка култура, која је према начелу унутарпредметне корелације нужно повезано с подручјем језика и књижевности, а према начелу међупредметне повезаности и с осталим наставним предметима, развијају се најприје способности у језичким дјелатностима слушања, говорења, читања и писања. На узор књижевних и некњижевних текстова ученици говоре и пишу. Нарочито се пажња придаје учениковом стваралачком изражавању, и то српским стандардним језиком при чему ученици развијају своју способност изражавања мисли, осјећаја, доживљаја. Уочљива су, дакле, начела садржајне, текстуалне и стилске разноврсности, међузависности наставних подручја, васпитања, стваралаштва и завичајности. Темељна је задаћа наставе језичке културе развој изражајних могућности ученика, стварање правоговорних (ортоепских) и правописних (ортографских) навика те уопштено достигнуће успјешне усмене и писане комуникације, која резултира у производњи јасних, разумљивих, граматички-правописнотачних реченица као основице при стварању различитих врста текстова. Настава језичке културе најчешће се проводи у облику разноликих језичких вјежби које ученицима помажу при увјештавању и стилскоме обликовању усмених и писаних израза. Стандардан је облик провјеравања ученикове језичке културе писање школске задаће. Предлаже се писање двију школских задаћа у једном полугодишту Осим тога у оквиру језичке културе као подтему ученици усвајају знање и из области медијске културе. У наставном подручју медијске културе развијају се способности комуникације с медијима: позориштем, филмом, телевизијом, радијом, штампом, стрипом и рачунаром.

Ученици се оспособљавају за гледање, примање (рецепцију) и интерпретацију позоришне представе и филма (анимираног, играног и документарног), уче основне театарске и филмске појмове. Развијају способност праћења и вредновања одабраних радијских и телевизијских емисија, штампе за дјецу и младе те стрипа. Упућују се на служење рачунаром.

КЊИЖЕВНОСТ

У наставном подручју књижевност развијају се литерарне и језичке способности. Ученици учествују у школским интерпретацијама књижевних текстова различитих врста и тема, притом развијају осјетљивост за књижевну ријеч, за њене вриједности у животу човјека и за трајне или универзалне вриједности свеколиког живота о којима свако књижевно дјело проговара на посебан начин. За самосталан рад код куће препоручује се развијање учениковог стваралаштва у језичком изражавању, а не интерпретација текстова из читанки. Ученици се оспособљавају за самостално читање књижевне лектуре, за суд и вредновање прочитаних дјела. Ученици се сусрећу с умјетнички вриједним дјелима из српске, европске и свјетске књижевности, из српске усмене књижевности те усменекњижевности других народа, и то према начелу примјерености доживљајно-спознајним могућностима ученика. Избором књижевне лектуре и текстова у читанкама ученицима се помаже да схвате важност и вриједност српске језичке, књижевне и културне баштине, његује се поштивање и љубав према тим вриједностима ради њиховог очувања.

ЛЕКТИРА

Смисао је књижевне лектуре у основној школи развијање ученикових читалачких навика и интереса. Темељна је задаћа развијање учениковог самосталног читања. Посебно је важно развијање занимања за књижевно-умјетничку ријеч, и то према начелу тематске разноликости, штосе може постићи већом слободом избора који произлази из стварних потреба, интереса и способности ученика. Критериј умјетничке вриједности дјела могуће је примјенити само у складу с доживљајно-спознајним могућностима ученика. Зато је омогућен већи попис лектуре који наставници могу проширити новим насловима у оквиру обавезног Пројекта „Читалићи“ Републичког педагошког завода. Наставницима се препоручује праћење књижевних интереса ученика током наставне године и у складу с тим праћење добијених резултата као важних смјерница у остваривању садржаја књижевне лектуре. Ученике ваља системски усмјеравати навластити избор и придобити их на истраживање текста као упоришта у повезивању књижевности с личним искуством. Тако стечена знања биће запамћена и свакако трајнија.

Интерпретација лектуре

Наставник може с ученицима интерпретирати прочитано књижевно дјело на различите начине у говорном и писаном облику, путем ППТ презентације, паноа, играног филма по узору на књижевно дјело. Прочитано дјело треба анализирати на школском часу, а као увод у разговор и анализу дјела ученицима се могу задати тек мањи задаци који испуњавају вријеме наставног часа (припремљена питања за анализу). Нагласак треба ставити на усмену комуникацију о прочитаној лектури, а вођење читалачког дневника треба препустити слободи, креативности и оригиналним изразима од калиграфије преко колажа до илустрације.

Слободне лектуре

Уз заједничке, договорене лектуре, препоручују се слободне лектуре којима ће ученици потврђивати своју самосталност у читању, свој однос према књижици и књижевном дјелу. Слободна се лектира односи на свако дјело које ученик необавезно прочита и жели о њему разговарати с наставником односно

представити анализу одјелењу. Вриједност слободне лектире је у међусобном ученичком подстицању на читање.

2. НАЧИНИ ВРЕДНОВАЊА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА:

- УСМЕНО ВРЕДНОВАЊЕ

- ПИСМЕНО ВРЕДНОВАЊЕ

- ПРОМАТРАЊЕ И БИЉЕЖЕЊЕ ЗАПАЖАЊА О РАДУ И ПОНАШАЊУ УЧЕНИКА

- ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ УЧЕНИКА С ПОСЕБНИМ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИМ ПОТРЕБАМА

УСМЕНО ВРЕДНОВАЊЕ подразумијева све усмене облике провјере постигнутог нивоа компетенција ученика који резултирају оцјеном. Усмени облици провјере се проводе континуирано током наставне године, у правилу послије обрађених и увјежбаних наставних садржаја. Усмено провјеравање и оцјењивање ученика може се проводити на сваком наставном часу без обавезе најаве и, у правилу, не смије трајати дуже од 10 минута по ученику. Оцјена се даје јавно на часу током којег је испитивање проведено.

ПИСМЕНО ВРЕДНОВАЊЕ подразумијева све писане облике провјере који резултирају оцјеном учениковог писаног рада. Писано се провјеравање проводи послије обрађених и увјежбаних наставних садржаја, континуирано током наставне године у виду два контролна рада по полугодишту, интервентних петоминутних провјера знања из једне наставне теме, диктата, читалачких дневника, домаћих писмених задаћа и двије школске писмене задаће по полугодишту.

ПРОМАТРАЊЕ И БИЉЕЖЕЊЕ ЗАПАЖАЊА О РАДУ И ПОНАШАЊУ ученика које резултира оцјеном темељи се на праћењу ученика и његовом односу према раду и активности на часу. Наставник може стимулативном оцјеном наградити ученика који се својом активношћу истиче у поједином подручју. Овдје можемо поменути и праћење домаће задаће која је заснована на добровољном нивоу и проводи се системски током цијеле године. Прати се редовност у извршавању обавеза, цјеловитост, уредност и тачност.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ УЧЕНИКА С ПОСЕБНИМ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИМ ПОТРЕБАМА

Начине вредновања ученика с тешкоћама, који савладавају индивидуалне програме наставници прилагођавају особини и способности ученика појединца. Вредновање ваља усмјерити на подстицање ученика да активно учествује у настави и развија самопоуздање те осјећај напредовања како би квалитетно искористио очуване способности и развио нове. Ако ученик има изражене тешкоће у гласовно-говорној комуникацији, омогућава му се чешће провјеравање у писаном облику. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, омогућава му се чешће провјеравање у усмено облику. Наведеним се начинима или њиховом комбинацијом може вредновати знање ученика у свим предметним подручјима.

ОБЛИЦИ ВРЕДНОВАЊА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА:

- ПИСМЕНЕ ПРОВЈЕРЕ

- УСМЕНЕ ПРОВЈЕРЕ

- ПИСАНИ РАДОВИ

ПИСМЕНЕ ПРОВЈЕРЕ

Писмена провјера знања јест скуп питања којима се провјерава ниво усвојености одређених наставних садржаја. Разликују се провјере у облику контролног рада, којим се провјерава дио наставних садржаја (наставна цјелина), и својеврсни испит који је намијењен завршној (екстерно вредновање) или почетној провјери и процјени знања (иницијална провјера знања). Према времену трајања писмене провјере могу бити вишеминутне и цјелочасовне. Вишеминутним се провјерава знање током обраде наставне цјелине, а цјелочасовним се провјерава наставна цјелина или проводи иницијално и годишње провјеравање.

Према опсегу и врсти наставних садржаја који се провјеравају, постоји неколико врста писмених провјера знања:

1. почетна (иницијална) провјера знања,
2. екстерно вредновање,
3. писмена провјера наставне цјелине,
4. правописна провјера или диктат (провјера писмености),
5. провјера разумијевања прочитаног текста,
6. провјера књижевно-теоријских појмова,
7. писмена провјера прочитане лектуре.

Провођењу писмених провјере претходи припрема и утврђивање градива, а слиједи анализа постигнутих резултата.

Почетна (иницијална) провјера знања се може необавезно проводити на почетку сваке наставне године у сврху увида у постигнут ниво језичких компетенција, при чему могу послужити одабрани садржаји у складу с узрастом ученика из Збирке задатака српског језика за Малу матуру. Свако се иницијално провјеравање најављује и проводи до краја друге недјеље од почетка наставне године. Резултат иницијалне провјере уписује се у наставникове биљешке о праћењу ученика, не оцјењује се те служи правременоме пружању квалитетне индивидуалне информације ученику, родитељу и наставнику. Иницијалном испиту претходи понављање наставних јединица претходних разреда према предметном Плану и програму за основну школу.

Годишња провјера знања обухвата провјеру наставних садржаја свих наставних цјелина обрађених током школске године, а може укључивати и наставне садржаје претходних разреда као у моделу Мале матуре. Претходи јој понављање и увјежбавање наставних садржаја. Ученици морају бити упознати с опсегом градива које ће бити провјеравано (збирком задатака). Цјелочасовне писмене провјере из свих предметних подручја се планирају и најављују при самој изради Годишњег плана рада.

За писмене испите састављене од задатака објективног типа вриједи:

- а) сваки тестирани елемент носи један бод

б) наводи се број бодова који носи поједини задатак

ц) наводи се укупан број бодова који носи тест

Писмене провјере се оцјењују према броју бодова које ученик оствари. Бодови се претварају у постотак, а оцјена се обликује према постоцима

постотак	0-39	40-57	58-75	76-89	90-100
оцјена	1	2	3	4	5

Испити се пишу писаним словима ћириличног писма осим код ученика с тешкоћама којима је стручни тим препоручио другачији приступ.

Оцјене се уписују у одјељењске књиге у рубрику предметног подручја за писану провјеру. Кратке писмене провјере знања се проводе из свих предметних подручја ако наставник процјени да за њих постоји потреба. Ученици требају бити упознати с временом писања и опсегом провјераваних садржаја. Резултати се уписују у наставникову биљежницу или одјељењску књигу.

УСМЕНЕ ПРОВЈЕРЕ

Усмене провјере су најављене или ненајављене провјере знања и вјештина из одређеног наставног садржаја, а трају до 10 минута. Вокални аспект не утиче на оцјену из знања. Могу се проводити из свих предметних подручја. У изражавању треба тежити употреби стандардног српског језика.

КРИТЕРИЈИ ВРЕДНОВАЊА УСМЕНОГ ОДГОВОРА

Недовољан – ученик није савладао градиво. Слабог је предзнања. Не разумије градиво.

Довољан – ученик познаје само неке садржаје на нивоу препознавања. У градиву се сналази уз наставникову помоћ.

Добар – ученик је усвојио садржаје, али слабије их/дјелимично примјењује. Одговара уз мању наставникову помоћ. Ученик слабије разумије неке садржаје (узрочно-последичне везе).

Врлодобар – ученик је усвојио садржаје и излаже их самостално. Учи с разумијевањем и свјесно усваја задато. Активно учествује.

Одличан – ученик образлаже, примјењује, доказује. С лакоћом усваја и повезује нове, садржаје..

ПИСАНИ РАДОВИ

Писани радови су: школске и домаће задаће различитих жанрова задатих наставним планом и програмом (литерарни састави, задаће везане за лектуре,

панои, расправе, проблемски чланци, сажети, дневници, драматизације и сл.)

Школска задаћа је претходно најављена и планирана провјера знања и вјештина на задату тему и најављује се и планира при изради Годишњег плана рада.

Вреднују се: оствареност теме, композиција састава, оствареност жанра, оригиналност, повезаност реченица, богатство рјечника и стила, граматичка и правописна тачност, читкост и уредност, очигледна структура текста.

ВРЕДНОВАЊЕ ПИСМЕНОГ ИЗРАЖАВАЊА

(ШКОЛСКА ПИСМЕНА ЗАДАЋА)

Оствареност теме :	тема није остварена	тема је дјелимично остварена	тема је остварена у потпуности
бодови	0	1	2

Композиција састава:	нема композиције, несређено излагање	недостаје један од дијелова композиције	потпуно остварена композиција
бодови	0	1	2

Жанр	није остварен задати жанр	задати жанр је дјелимично остварен	задати жанр је у потпуности остварен
бодови	0	1	2

Оригиналност	норигиналан	оригиналност остварена у разради неких мотива	оригинално је у потпуности
бодови	0	1	2

Текст	реченице нису смислено	реченице су смислено повезане	реченице су
--------------	------------------------	-------------------------------	-------------

	уобличене, нису повезане	или дјелимично повезане	повезане и смислене
бодови	0	1	2

Богатство рјечника и стила	сиромашан рјечник; стилски несређено	недовољно развијен рјечник, површност у изражавању	богат рјечник; пуноћа израза, функционалност
бодови	0	1	2

Граматичка тачност:	текст је у потпуности или претежно нетачан	текст је претежно тачан	текст је готово потпуно или потпуно тачан
бодови	0	1	2

Правописна тачност	потпуна или велика нетачност у писању ријечи и реченица	претежна тачност у писању ријечи и реченица	готово потпуна или потпуна тачност у писању ријечи и реченица
бодови	0	1	2

Оцјена из писмених радова произлази из укупног броја остварених бодова.

недовољан	довољан	добар	врлодобар	одличан
0-8	9-10	11-12	13-14	15-16

Наравно, важно је напоменути да је и поред утврђеног система бодовања, у извјесним случајевима врло је тешко постићи апсолутну објективизацију писаних састава јер естетски доживљај остаје често скривен у својој јединственој, непоновљивој суштини и одређеном субјективном поријеклу. Стога је оцјена писменог састава понекад резултат споја објективног и субјективног става наставничког односа према њему.

Остали се писани радови могу вредновати као и школска задаћа. Уколико то није најављено ученицима, вреднује се и оцјењује према овим мјерилима:

Недовољан	Довољан	Добар	Врлодобар	Одличан
Писмени рад обилује правописним и граматичким погрешкама. Учестали су елементи завичајног говора или неког другог идиома. Синтакса је неразумљива и несређена, а тема није остварена.	Ученик /-ца слабо познаје и примјењује језичка правила. Има сиромашан рјечник. Понекад користи елементе завичајног говора или неког другог идиома. Тема је дјелимично остварена.	Ученик/-ца осредње познаје и примјењује језичка правила, изражава мисли у смислене и разумљиве реченице, има просјечан рјечник и тежи једноставном изразу. Скромно употребљава изражајна средства.	Ученик /-ца углавном успјешно проводи језичка правила. Рјечник је сликовит и богат.	Ученик/-ца је креативан/-на, маштовит/-а, има богат рјечник, изражава се оригинално уз покоју језичку погрешку.

	ОДЛИЧАН	ВРЛОДОБАР	ДОБАР	ДОВОЉАН	НЕДОВОЉАН
ЈЕЗИК	<p>-беспријекорно влада кључним појмовима;</p> <p>-у раду вођен/-а знатижељом и стварним занимањем</p> <p>за језичко градиво те учи с разумијевањем;</p> <p>-има чврст темељ у предзнању које успјешно примјењује у новим наставним ситуацијама и повезује с новостеченим знањима;</p> <p>-веома развијених способности логичког, граматичког мишљења и закључивања;</p> <p>-истиче се на часовима обраде граматичког садржаја;</p> <p>-самостално закључује и дефинише језичке појаве те парафразира дефиниције;</p> <p>-служи се додатним изворима знања;</p> <p>-детаљно познаје и сасвим разумије граматичко градиво;</p>	<p>-сигурно влада кључним појмовима;</p> <p>-има похвалан ниво предзнања које успјешно повезује с новим знањима;</p> <p>-учи с разумијевањем;</p> <p>-рјешава проблемске задатке без тешкоћа уз незнатну подршку или усмјеравање од стране наставника;</p> <p>-с лакоћом приступа задатку, али због површности или брзоплетости повремено гријеши;</p> <p>-има развијену способност граматичког мишљења логичког закључивања</p>	<p>- влада основним појмовима и већином их добро разумије;</p> <p>-постигне добре резултате у односу на предвиђена постигнућа;</p> <p>-предзнање на осредњом нивоу;</p> <p>-научено у знатној мјери примјењује у пракси;</p> <p>-научено градиво добро памти и репродукује, али у рјешавању задатака има тешкоће;</p> <p>-знање се већином темељи на садржајима упамћеним на часу;</p> <p>- задацима не прступа довољно озбиљно;</p> <p>-површан/-на и брзоплет/-а у одговарању и рјешавању задатака;</p> <p>-памти без разумијевања.</p>	<p>-градиво углавном само репродукује;</p> <p>- показује слабу мотивисаност за спознавање језичких садржаја;</p> <p>- знање примјењује с дјеломичним разумијевањем;</p> <p>-препознаје језичку појаву, али је у примјени врло несигуран/-на, несамосталан/-на;</p> <p>-уз допунски рад и уз помоћ наставника постиже минималне резултате и слабашан напредак;</p> <p>-дјеломично усваја лакше градиво и репродукује га;</p> <p>-површно приступа задацима;</p> <p>-знање је непотпуно;</p> <p>-логички закључује, али му / јој недостаје предзнања;</p> <p>- због врло скромног предзнање отежано прати програм;</p> <p>-познаје дијелове градива; знање је површно и несистематско па га слабо примјењује у властитој језичкој пракси.</p>	<p>-предзнање ученика/-це је врло скромно и непотпуно;</p> <p>-недостају му/јој елементарна знања те пријашњи пропусти увелико отежавају или онемогућавају праћење и усвајање нових садржаја;</p> <p>-резултати рада недовољни;</p> <p>-граматичко мишљење неразвијено;</p> <p>-градиво не може савладати без додатне помоћи.</p>

	ОДЛИЧАН	ВРЛОДОБАР	ДОБАР	ДОВОЉАН	НЕДОВОЉАН
КЊИЖЕВНОСТ	<p>-адекватно примјењује знање</p> <p>уизражавању(усмено и писмено) те анализи језичких и формалних елемената књижевних текстова;</p> <p>-успјешно самостално рјешава проблемске задатке;</p> <p>-беспријекорно влада кључним појмовима ;</p> <p>-самоиницијативно се укључује у интерпретацију;</p> <p>-емоционално прима текст и вјешто изражава осјећања изазвана њиме;</p> <p>-врло су му /јој развијене рецептивне, и интерпретативне способности;</p> <p>-повезује књижевност с осталим умјетностима;</p> <p>-има развијену способност критичког мишљења, аргументовано износи своје ставове;</p> <p>-чита с разумијевањем;</p> <p>-креативан/-на у разради нових идеја наоснову прочитаног текста;</p> <p>- има изврсно предзнање, високе литерарне способности те је потребно индивидуализовати приступ у циљу развијања талента;</p> <p>-изврстан/-на у карактеризацији ликова</p>	<p>-успјешно савладава програмске садржаје;</p> <p>-има развијене рецептивне, интерпретативне способности;</p> <p>-врло добро му /јој је предзнање;</p> <p>- има развијену способност откривања тражених стилских/садржајних одредница ;</p> <p>-препознаје сликовитост и метафоричност пјесничког језика;</p> <p>- препознаје већином пјесничка средства и дјелотворно се користи њима у самосталним покушајима.</p>	<p>-препознаје пјесничка средства, али их не примјењује у самосталним покушајима;</p> <p>-развијене способности све мање долазе до изражаја јер је предзнање недовољно за брже напредовање;</p> <p>-марљив/ -а је, али погрешно усмјерава своје способности на усвајање чињеница напамет, а мање на креативно мишљење;</p> <p>-способности су развијене, али недостаје самопоуздање, темељитије учење и упорност;</p> <p>-прилично пасиван, тешко се усредоточује на задатак;</p> <p>- уз наставникову помоћ успјешно интерпретира књижевно дјело.</p>	<p>-знање дјеломично усваја;</p> <p>-задатке рјешава уз потицај и вођење;</p> <p>-ријетко/повремено се укључује у анализу дјела;</p> <p>-уз помоћ наставника открива љепоте умјетничког текста;</p> <p>-скромно предзнање књижевнотеоријских појмова препрека је бољем напредовању.</p>	<p>-недовољно развијене способности (рецептивне и Интерпретацијске);</p> <p>-не показује занимање;</p> <p>-ријетко или никако се укључује у анализу дјела.</p>

	ОДЛИЧАН	ВРЛОДОБАР	ДОБАР	ДОВОЉАН	НЕДОВОЉАН
ЛЕКТИРА	<ul style="list-style-type: none"> - врло развијен интерес за читање; -дјело чита темељно и с разумевањем; -води темељно и креативно читалачки дневник; -показује разумевање свих слојева књижевног дјела; -изражава властита запажања, ставове, суд и закључке. 	<ul style="list-style-type: none"> самоиницијативно и успјешно илуструје прочитано дјело; -узорно води биљешке у читалачком дневнику; -показује интерес за читање текстова; -успјешан/-на у расправама и дискусијама о прочитаном дјелу. 	<ul style="list-style-type: none"> -треба потпуније водити биљешке у читалачком дневнику; -има осредње развијен интерес за читање; -прихвата упозорење о вођењу биљежака о прочитаном; -карактерише ликове, али особине не поткрепљује наводима из дјела; -треба појачати интерес за читање лектире, -интерес за читање варира од дјела до дјела, од писца до писца. 	<ul style="list-style-type: none"> -има слабо развијен интерес за читање лектире; -не поштује постављене рокове за читање лектире; -уз примјерен напор могао/-ла би бити успјешан/-на на часу лектире; -треба редовно читати и на вријеме довршити биљешке у читалачком дневнику. 	<ul style="list-style-type: none"> -не поштује постављене рокове за читање лектире; -отежано самостално рјешава задатке; -способност интерпретације дјела недовољно развијена; -треба редовније читати и на вријеме довршити биљешке о прочитаном.

	ОДЛИЧАН	ВРЛОДОБАР	ДОБАР	ДОВОЉАН	НЕДОВОЉАН
	<p>-чита течно и изражајно; - има богат рјечник -изражава се лако, језгровито , тачно; -има сликовит и маштовит усмениизраз; -има развијену способност интерпретативног читања; -савладао /-ла је вриједности говорног језика што посебно долазидо изражаја у рецитацији или бесједи; -чита с разумијевањем; -има развијене способност критичког мишљења,аргументовано износи своје ставове.</p>	<p>-вјешт/-а у препречавању, причању, извјештавању; -показује правилност говорног изражавања; -усвоја вриједности говорног језика, -има развијене говорне способности; -рецитације пјесме на врло добром нивоу; -укључује се у расправама и даје свој допринос; -треба проширивати, богатити рјечник.</p>	<p>-има развијене способности које треба његовати; - чита с неправилним изговором; - не проводи у потпуности правоговорна правила; -вјешт у говорном обликовању порука; -недостаје му самосталност у изражавању, теже разликује битно од небитнога; -ученик/-ца се треба ослободити Нестандардних елемената разговорног језика; -треба устрајати на правилном изговору појединих гласова; -још се служи елементима разговорног стила; -треба развијати осјећај за језичку мелодију и акценат; -самостално гради наративни поступак.</p>	<p>-резервисан/-на и суздржан/-на у усменом излагању; -треба развијати технику читања; -треба радити на побољшању технике и темпа читања; -реченична интонација му /јој је неправилна; -користи непримјерене изразе упркос упозорењима.</p>	<p>-не влада техником читања у задовољавајућој мјери; -заостаје за осталима у раду и нерадо улаже веће напоре.</p>

	ОДЛИЧАН	ВРЛОДОБАР	ДОБАР	ДОВОЉАН	НЕДОВОЉАН
ПИСАНА ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<p>-висок степен усвојености ортоепске норме;</p> <p>-пише уредно, читко и повезаним рукописом</p> <p>-вјешт/-а у писаном обликовању сваке теме;</p> <p>-има развијену способност литерарног обликовања теме;</p> <p>-његује властити стваралачки израз;</p> <p>-изразито креативан/-на и оригиналан/-на у обликовању теме ;</p> <p>-тачно примјењује правописна правила;</p> <p>-учинковито компонује слијед догађаја и мисли у писаном тексту;</p> <p>-показује богатство рјечника.</p>	<p>-успјешно се користи рјечником,прав описом;</p> <p>-води билјешке уредно и прегледно;</p> <p>-прилично успјешно овладао/-ла граматичким и правописним нормама;</p> <p>-правилно примјењује стечена знања;</p> <p>-писмени израз му је врло добар;</p> <p>-успјешан /-на у описивању мотива.</p>	<p>-једноличан писмени израз;</p> <p>-у писању чини граматичке погрешке;</p> <p>-повећао /-ла је своје амбиције, али је самосталан рад недовољан;</p> <p>-склон /-на имитацији у литерарним покушајима;</p> <p>-Напредује у примјени правописне норме;</p> <p>-треба изграђивати и његовати графемски систем;</p> <p>-треба развијати маштовитост у писменом изражавању;</p> <p>-каткад га претјерана брзоплетост доводи до погрешке у писању</p>	<p>-треба више радити на постизању уредности у писању;</p> <p>-обзиром на способност, потребно је инсистирати на развоју најосновније писмености;</p> <p>-чини правописне погрешке у писању;</p> <p>-површност, нестрпљивост и неамбициозност не допуштају способностима да дођу до изражаја;</p> <p>-површан/-на је и неуредан/-на, спор/-а у раду и ваља га / је стално потицати;</p> <p>-треба смањити број погрешака у писаним радовима.</p>	<p>-рукопис неуредан, нечитак скоро у потпуности;</p> <p>-није савладао основе правописа и граматике;</p> <p>-рјечник му је оскудан;</p> <p>-није савладао писање састава према правилима захтјева композиције.</p>

	ОДЛИЧАН	ВРЛОДОБАР	ДОБАР	ДОВОЉАН	НЕДОВОЉАН
ЗАЛАГАЊЕ	<p>-показује снажну унутрашњу мотивацију за усвајање садржаја;</p> <p>-редовно се самоиницијативно укључује у активан рад</p> <p>-на часу марљив/а, савјестан/-на, темељит/-а и редован/-на у раду;</p> <p>- брине о квалитету и резултатима свога рада;</p> <p>-активан/-на и заинтересован/-на на часовима;</p> <p>-тежи оригиналности и креативности.</p>	<p>-развијене способности треба оплеменити већим самосталним радом код куће.</p> <p>-има врло развијене способности које ученик /-ца неорганизован о и несистематски искориштава;</p> <p>-показује изузетно занимање, али не способност;</p> <p>- знање усваја несистематски па неке садржаје теже повезује.</p>	<p>-не учи редовно ни довољно нити темељно што утиче на слабији квалитет знања те примјетну несигурност и несамосталност;</p> <p>-потребно је више рада код куће како би стекао/-ла потребно знање и самопоуздање;</p> <p>-обзиром на велике способности, уз више концентрације и редован самосталан рад ученик би могао постизати боље резултате; заинтересован, али не улаже труд, активност варира;</p> <p>-има способности које треба искористити континуираним радом;</p> <p>-способности су му знатно веће од постигнућа;</p> <p>-савјестан је и одговоран, али недовољно сигуран у себе;</p>	<p>-укључен/-на у допунску наставу, но за већи напредак треба пуно више труда и упорности уредовном раду код куће којим ће надокнадити пријашње пропусте и стећи ниво знања потребан за даљње успјешно праћење програмских садржаја;</p> <p>- најчешће је деконцентрисан/-на, пажње усмјерене на властите активности (неповезане с наставним садржајима) чиме омета себе и околину у раду;</p> <p>- често потпуно пасивно прати наставу, без икакве жеље да изрази своје мишљење;</p> <p>- врло је тешко с учеником/-цом остварити комуникацију, -не развија ни интерес ниспособности, премда има склоности за то;</p> <p>-не укључује се у рад ни на полицај;</p> <p>-не показује сарадничке односе на настави;</p> <p>-неуспјех је резултат скромнијих способности, али и незаинтересираности и нерада;</p> <p>-не напредује према својим способностима јер недостаје темељнији рад.</p>	<p>-слабо се укључује у рад на часу, одбија помоћ и сваки облик рада;</p> <p>-нема радних навика;</p> <p>-одустаје кад треба уложити већи труд;</p> <p>-интерес, активност и резултати варирају;</p> <p>- често без прибора за рад на часу;</p> <p>-слабо се концентрише;</p> <p>-оцјене су резултат скромнијих способности, али инедовољног интереса, мотивације и рада;</p> <p>-тешко се концентрише на рад јер му све друго лако одврати пажњу.</p>

4. ЗАКЉУЧНА ОЦЈЕНА

Закључна оцјена произлази из свих претходно наведених елемената и укупне активности ученика у оба полугодишта. Закључном оцјеном наставник смије наградити ученике који су показали велики напредак у раду.

Овај документ је у складу с Правилником о оцјењивању у основној школи и Наставним планом и програмом за српски језик.